

aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.- beoordeling

bij: Provinciaal Inpassingsplan 'Dinkeldal Zuid'

Opdrachtgever: Waterschap Vechtstromen

Organisatie
Lievense Milieu B.V.

Telefoon
+31 (0)88 910 20 00

Projectnummer
SLM009157

Adres
Gaetano Martinolaan 50
6229 GS Maastricht

Datum
20 juli 2020

Versie
V1d

Colofon

Rapporthistorie

V0a	12 juli 2019	[wijzigingen]
V0b	07-11-2019	[wijzigingen]
V1	12-12-2019	[wijzigingen]
V1a	13-12-2019	
V1b	13-01-2020	
V1c	26-05-2020	

Contactgegevens

D. Boer
06 23 22 74 85
dboer@lievense.com

Autorisatie

Projectnummer	Versie	Status
SLM009157	V1d	definitief

Opgesteld door	Functie	Datum	Paraaf
Dilly Boer	Seniorjurist omgevingsrecht	20 juli 2020	

Geverifieerd door	Functie	Datum	Paraaf
Arjan ter Harmsel	Projectleider Waterschap Vechtstromen	13 januari 2020	

Akkoord projectleider	Functie	Datum	Paraaf
Dilly Boer	Seniorjurist Omgevingsrecht	20 juli 2020	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding vormvrije m.e.r.-beoordeling	5
2	M.e.r.-beoordeling	9
2.3	Initiatiefnemer en bevoegd gezag	10
3	Kenmerken en plaats van het project	11
3.1	Huidige situatie	11
3.2	Maatregelen	13
4	Kenmerken van de mogelijke effecten	20
4.1	Natuur	20
4.1.1	Soortenbescherming	20
4.1.2	Gebiedsbescherming	21
4.1.3	Conclusie	22
4.2	Bodem en water	23
4.2.1	Bodem	23
4.2.2	Water	23
4.3	Archeologie, landschap en cultuurhistorie (ruimtelijke kwaliteit)	24
4.3.1	Archeologie	24
4.3.2	Cultuurhistorie en landschap	25
4.4	Hinder tijdens uitvoering (geluid, stikstof en verkeer)	26
4.5	Uitvoeringsaspecten niet-gesprongen-explosieven en kabels en leidingen	26
4.6	Klimaat en duurzaamheid	27
4.7	Vernatting en agrarisch grondgebruik	27
4.8	Vernatting en insecten	28
4.9	Grensoverschrijdende effecten	29
5	Cumulatie andere projecten	31
6	Conclusie	33

Overzicht bijlage(n)

Bijlage 1

- Inrichtingsplan (losse bijlage)

Bijlage 2

- Voorlopig ontwerp

Bijlage 3

- Natuuronderzoek

Bijlage 4

- Bodemonderzoek

Bijlage 5

- Archeologie

Bijlage 6

- Niet gesprongen explosieven

Bijlage 7

- Gespreksverslag Duitsland

Bijlage 8

- Onderzoek stikstofdepositie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding vormvrije m.e.r.-beoordeling

De provincie Overijssel werkt met het programma 'Ontwikkelopgave /Natura 2000' aan de wettelijke natuurherstelopgaven vanuit Natura 2000. Samen met partners zet zij zich in om de instandhoudingsdoelstellingen voor de aangewezen habitattypen en –soorten te behalen. Eén van de Natura 2000-gebieden in provincie Overijssel is 'Dinkelland'. In het Natura 2000-beheerplan en de PAS-gebiedsanalyse voor 'Dinkelland' zijn specifiek maatregelen opgenomen om de gewenste instandhoudingsdoelen voor dit Natura 2000-gebied te behalen.

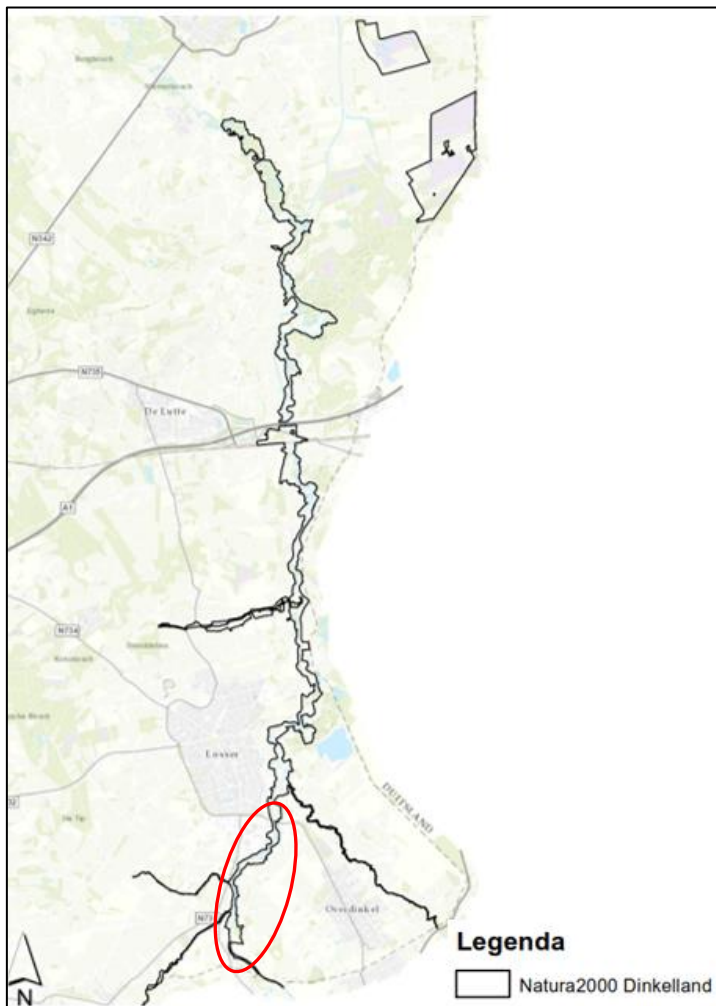
De Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen zijn in Nederland vertaald in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking is getreden. Op basis van deze wet moeten het Rijk en/of de provincies voor alle Natura 2000-gebieden een beheerplan vaststellen. In deze beheerplannen wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen (generieke en gebiedspecifieke). De instandhoudingsdoelstellingen zijn door het Rijk vastgesteld in zogenaamde aanwijzingsbesluiten. In de beheerplannen zijn maatregelen opgenomen om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen. Deze maatregelen moeten (voor een groot deel) binnen zes jaar na vaststelling van het beheerplan worden uitgevoerd.

Per 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Stikstof is schadelijk voor de natuur. Ten behoeve van het PAS zijn PAS-gebiedsanalyses vastgesteld voor Natura 2000-gebieden met stikstof gevoelige habitattypen en (leefgebieden van) soorten. In deze gebiedsanalyses wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen in relatie tot stikstof. Realisatie van de PAS-maatregelen in en nabij de Natura 2000-gebieden draagt bij aan een goede balans tussen enerzijds behoud en herstel van natuurlijke kwaliteiten en anderzijds de economische ontwikkeling in de omgeving van deze Natura 2000-gebieden.

De uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 heeft een streep gezet door de vergunningverlening-systematiek gebaseerd op het PAS. Geoordeeld is dat de zogenaamde 'hypotheek op de toekomst' (de vergunningen verlenen voordat de natuurherstelmaatregelen zijn uitgevoerd en de stikstofdepositie naar beneden is gebracht) niet is toegestaan. De Raad van State oordeelt dat de natuurgebieden eerst hersteld moeten worden.

De uitspraak van de Raad van State benadrukt het belang van de uitvoering van de natuurherstelmaatregelen. Zoals eerder aangegeven staan de natuurherstelmaatregelen beschreven in de beheerplannen. De PAS-maatregelen uit de PAS-gebiedsanalyses zijn in deze beheerplannen opgenomen. Het beheerplan vormt hiermee het kader van de natuurherstelmaatregelen. Door de uitspraak van de Raad van State zijn dus de PAS-maatregelen niet komen te vervallen. Uitvoering hiervan is nog steeds noodzakelijk. Vanwege de gebiedskenmerken is het Natura 2000-gebied "Dinkelland" op te delen in twee deelgebieden: Dinkeldal en Punthuizen-Stroothuizen-Beuningerveld. Voor de natuurherstelmaatregelen in een deel van het deelgebied Dinkeldal, namelijk het meest bovenstroomse deel van het Dinkeldal met een aantal zijbeken tussen de Duitse grens en de

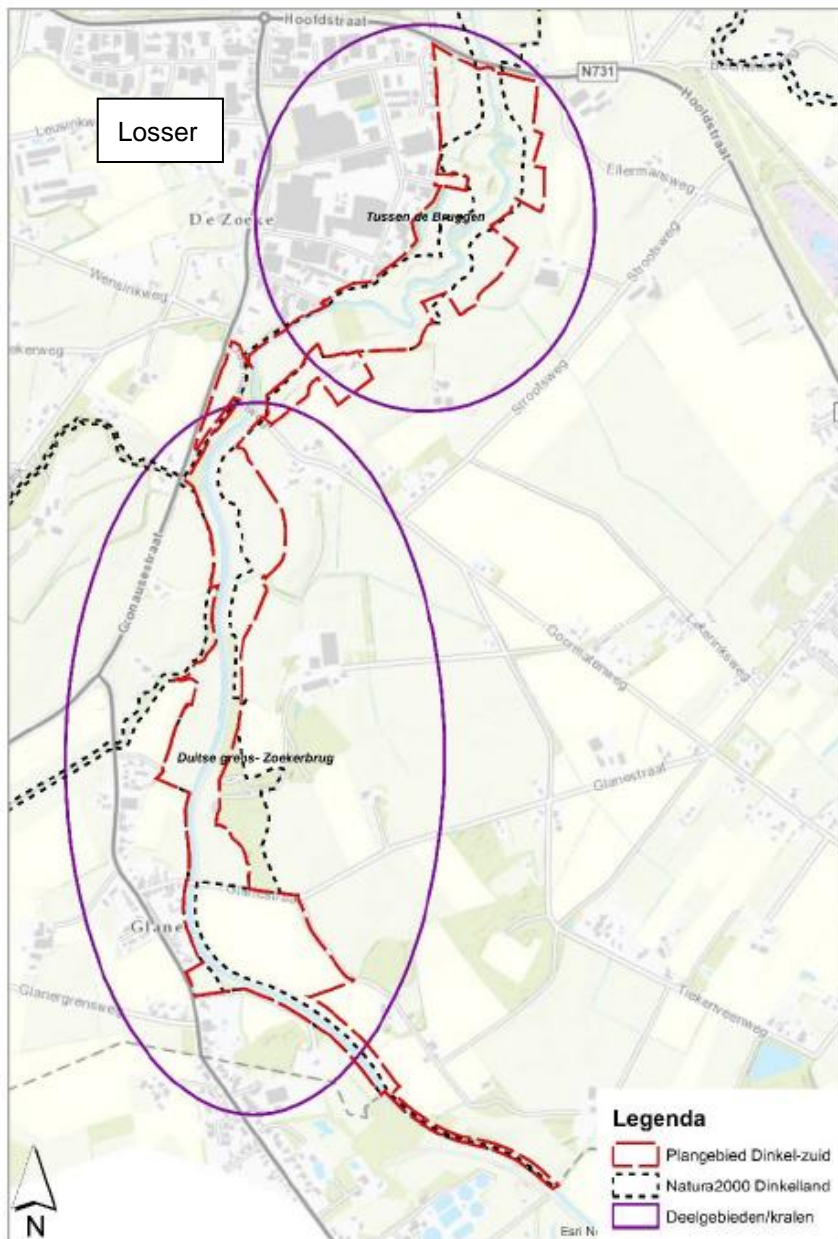
Ellermansbrug (Hoofdstraat; N731) met een omvang van ca 100 ha, is een inrichtingsplan opgesteld. Het deelgebied "Dinkelland, deelgebied Dinkeldal, zuid" is op onderstaande afbeelding omcirkeld.

Figuur 1 Begrenzing Natura 2000-gebied "Dinkelland", in de rode cirkel deelgebied Dinkeldal zuid

Het plangebied van het PIP Dinkeldal, zuid is, vanwege de aard van de inrichtingsmaatregelen, weer onderverdeeld in twee deelgebieden:

1. 'Grens-Zoekerbrug' met een lengte van het zomerbed van circa 2.600 meter;
2. 'Tussen de Bruggen' met een lengte van het zomerbed van circa 1.500 meter.

Figuur 2 globale begrenzing plangebied en onderverdeling in twee deelgebieden.

De Dinkel is een oppervlaktewaterlichaam in de zin van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze richtlijn schrijft voor dat in 2027 een goede ecologische en chemische toestand moet zijn bereikt van het oppervlakte- en grondwater in het gebied. De maatregelen die voor de Dinkel nodig zijn, zijn onderdeel van het inrichtingsplan.

Onderdeel van de natuurherstelmaatregelen is het ver- of ontgraven van terreinen en het wijzigen van de functie van gronden. Om de voorgenomen maatregelen uit het inrichtingsplan planologisch mogelijk te maken, wordt een provinciaal inpassingsplan (verder: PIP) gemaakt.

Het nieuwe PIP vormt enerzijds het besluit tot functiewijziging van gronden en anderzijds het kader voor de activiteit 'ontgroningen'.

In deze "vormvrije plan-m.e.r. beoordeling" en de later bij de ontgroningenvergunning op te stellen vormvrije project-m.e.r.-beoordeling moet worden beoordeeld of de mogelijkheden die het PIP biedt belangrijke nadelige gevolgen oplevert voor het milieu. Als dat zo is, dan moet alsnog een MER worden opgesteld met de daarbij behorende procedure.

2 M.e.r.-beoordeling

2.1 Een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit

In de bijlage bij het Besluit m.e.r. zijn activiteiten met drempelwaarden opgenomen op basis waarvan de noodzaak van het wel of niet opstellen van een m.e.r.-beoordeling (onderdeel D) of meteen een milieueffectrapportage (onderdeel C) wordt bepaald. In onderdeel C is aangegeven bij welke activiteiten waarschijnlijk sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Hiervoor geldt een directe verplichting voor het doorlopen van de m.e.r.-procedure (onderdeel C). Onderdeel D bevat activiteiten waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Als blijkt dat aanzienlijke nadelige milieugevolgen niet zijn uit te sluiten, is alsnog een m.e.r.-procedure nodig. De opgenomen drempelwaarden zijn gebaseerd op algemene kenmerken van een activiteit en een globale aanname dat bij gevallen onder de drempelwaarde geen belangrijke nadelige milieugevolgen zullen optreden.

De activiteiten die in het Inrichtingsplan en Provinciaal inpassingsplan zijn opgenomen, vallen onder de volgende categorieën van bijlage II bij het Besluit milieueffectrapportage 1994:

1. **categorie D 16.1:** delfstoffenwinning
Het gezamenlijke oppervlak van de werkzaamheden overschrijdt *niet* de drempelwaarde van 12,5 hectare;
2. **categorie D 9:** een landinrichtingsproject, functiewijziging van gronden
De functiewijziging van gronden overschrijdt niet de drempelwaarde van 125 ha. Het plangebied zelf is namelijk maar 100 ha.

Het Besluit m.e.r. (artikel 2, vijfde lid onder b.) schrijft ook bij activiteiten onder de drempelwaarde voor dat een milieu-effectbeoordeling nodig is, waarbij wordt verwezen naar de Europese richtlijn milieueffectrapportage. Dit is de zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling.

2.2 Procedure en beoordelingscriteria

De m.e.r. beoordeling hoort bij het provinciaal inpassingsplan (plan) waarin de hiervoor genoemde activiteiten mogelijk worden gemaakt. Als een ontgrondingvergunning wordt aangevraagd wordt in dat kader een vormvrije project-m.e.r.-beoordeling uitgevoerd. Bij het opstellen hiervan zal ook gebruik worden gemaakt van deze vormvrije plan-m.e.r.-beoordeling.

Een vormvrije m.e.r.-beoordeling doorloopt dezelfde procedure als een formele m.e.r.-beoordeling: een particulier of ondernemer die initiatiefnemer is van een bepaalde activiteit, dient een meldnotitie in bij het bestuursorgaan dat bevoegd is te besluiten op de aanvraag/het plan waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Het bevoegd gezag neemt vervolgens een beslissing of al dan niet een milieueffectrapportage moet worden doorlopen. Bij de vormvrije m.e.r.-beoordeling worden de volgende criteria betrokken:

- kenmerken van het project;
- plaats van het project;
- kenmerken van het potentiële effect.

In deze notitie is de informatie opgenomen op basis waarvan het bevoegd gezag kan toetsen of sprake is van mogelijk belangrijk nadelige gevolgen van de ontgroningen voor het milieu. In het geval belangrijke nadelige milieugevolgen niet kunnen worden uitgesloten, zal een m.e.r.-procedure worden doorlopen. Als geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden, wordt gemotiveerd aangegeven dat geen m.e.r.-procedure hoeft te worden doorlopen.

2.3 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

De provincie Overijssel, de gemeente Losser en waterschap Vechtstromen zijn bij de opgave betrokken, vanuit verschillende invalshoeken (NNN/Natura 2000, KRW, RO/recreatie). Het Waterschap trekt het gebiedsproces en treedt op als 'initiatiefnemer. Provinciale Staten van Overijssel zijn bevoegd het inpassingsplan vast te stellen.

3 Kenmerken en plaats van het project

3.1 Huidige situatie

Het Dinkedal bestaat uit het beekdal van de Dinkel met een aantal zijtakken waaronder het oostelijk deel van het beekdal van de Snoeyinksbeek. De Dinkel is een grensoverschrijdend riviertje. Het traject tussen de zuidelijke landsgrens bij Gronau en het Verdeelwerk bij De Lutte wordt de Boven-Dinkel genoemd. Het traject tussen het Verdeelwerk bij De Lutte en de landsgrens bij Lage wordt de Midden-Dinkel genoemd. Het projectgebied Dinkedal, zuid maakt deel uit van de Boven-Dinkel. De Dinkel is in het bovenstroomse deel een vrij natuurlijk meanderend riviertje. Landschappelijk is het een intact beekdal, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. Het stroomdal omvat zones van oeverwallen en kronkelwaarden (subtiele hoogteverschillen ontstaan door verschuivende meanders) en hier en daar opgaande begroeiing, in de vorm van struiken of een boom langs de Dinkel en esranden beplant met houtwallen. Hierdoor is een kleinschalig en afwisselend half-open beekdallandschap ontstaan dat vrij uniek is in Nederland omdat dit soort riviertjes en beken in het verleden zijn genormaliseerd (rechtgetrokken, verbreed en verdiept).

Uitzondering hierop vormt het traject Duitse grens (GP853) tot de Zoekerbrug. Hier is in het kader van een verdrag tussen Nederland en Duitsland uit 1981 (zie bijlage 6) de Dinkel genormaliseerd en vastgelegd in zogenaamde Gobimatten¹ (betonblokmatten).

Het plangebied Dinkedal, zuid wordt, in verband met de aard van de maatregelen, weer onderverdeeld in twee deeltrajecten:

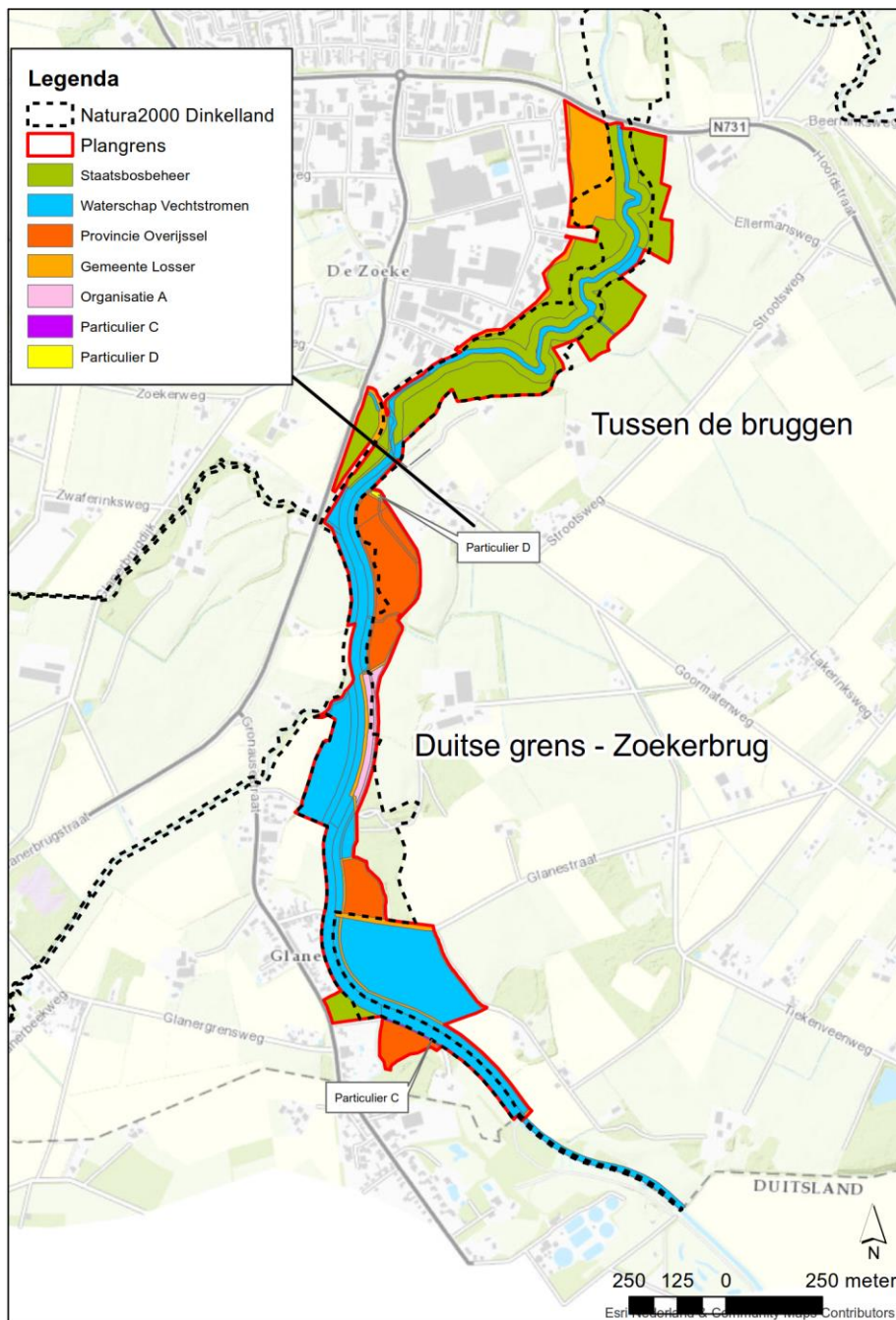
1. 'Grens-Zoekerbrug' met een lengte van het zomerbed van circa 2.600 meter;
2. 'Tussen de Bruggen' met een lengte van het zomerbed van circa 1.500 meter.

In totaal gaat het om het traject tussen de Duitse grens bij Glane en de Ellermansbrug.

Deeltraject Grens-Zoekerbrug

De Dinkel is in de jaren zeventig vastgelegd met behulp van GOBI-matten. Het beekdal is in overwegend landbouwkundig gebruik en grenst direct aan achtertuinen van een aantal woningen in de kern Glane. In het deeltraject Duitse grens – Zoekerbrug is van het historische beeld nog maar weinig zichtbaar. De rivier is in dit deeltraject in het verleden gekanaliseerd en vastgelegd met GOBI-matten, zodat hij niet meer kan meanderen. Opgaande beplanting langs de (gekanaliseerde) rivier is in dit deeltraject nagenoeg afwezig. Vanuit de Landinrichting Losser-Zuid zijn gronden rondom de Dinkel toebedeeld aan het waterschap. In veel gevallen gaat het hierbij om stroken van 25 meter.

¹ Gobimatten zijn in dit gebied doorgroeibare stenen matten die erosie tegengaan

Figuur 3 kaart met de deelgebieden (bron: inrichtingsplan)

Deeltraject 'Tussen de bruggen'

Binnen dit deeltraject heeft de Dinkel een natuurlijke meanderende loop door het landschap, die sinds 1900 min of meer ongewijzigd is. Het beekdal is grotendeels al decennialang in eigendom en beheer bij Staatsbosbeheer. Ook de gemeente Losser en in mindere mate het waterschap hebben naast particulieren grondposities in het beekdal. Voor een klein deel stroomt de Dinkel langs het bedrijventerrein De Pol en hier is de oever vastgelegd om erosie en daarmee schade

aan het bedrijventerrein inclusief enkele woningen te voorkomen. Het gebied van Staatsbosbeheer wordt met beweiding beheerd.

3.2 Maatregelen

Voor de maatregelen in of met invloed op het Natura 2000-deelgebied "Dinkelland, deelgebied Dinkeldal, zuid" is een inrichtingsplan opgesteld met daarin inrichtingsmaatregelen en een beheerstrategie (bijlage 1).

Doel van het inrichtingsplan is om alle wettelijke opgaven voor het Dinkeldal, voortvloeiend uit Natura 2000 en Kaderrichtlijn water (KRW), uit te werken tot maatregelen. De afspraken uit de Bestuursverklaring Dinkeldal 2000 vormen een toetsingskader. Het effect van de maatregelen op de waterstanden is uitgewerkt. Waar mogelijk leveren de maatregelen ook een bijdrage aan het versterken van de landbouwkundige structuur en de recreatieve infrastructuur.

Bij het opstellen van het Inrichtingsplan is ook gekeken naar maatregelen voor de verbetering van de landschapsbeleving, door bijvoorbeeld de aanleg van recreatieve routes (uitbreiden van het LAGA-pad, wandelvoorzieningen en het aanbrengen van landschappelijke elementen).

In Hoofdstuk 5 van het Inrichtingsplan worden de inrichtingsmaatregelen voor het plangebied per thema beschreven en onderbouwd. De inrichtingsmaatregelen zijn in onderstaande tabel genoemd en worden onder de tabel nader toegelicht.

Thema	maatregelen
Natura 2000 en overige natuurwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • M9: herstel geomorfologie/rivierdynamiek; • M13: onderzoek herstel hydrologie en beheer voor Vochtige alluviale bossen H91E0C; • M17a :omvormen van landbouwgrond ten behoeve van de ontwikkeling van stroomdalgraslanden en M17b: Herstel stroomdalgraslanden binnen bestaande natuur H6120*; • M24: zaaien ten behoeve van stroomdalgraslanden; • Maatregelen habitatsoort rivierdonderpad
Kaderrichtlijn Water	<ul style="list-style-type: none"> • Inbrengen dood hout en aanbrengen oeverbeplanting; • Hermeandering; • M9: herstel geomorfologie/rivierdynamiek;
Recreatie en landschapsbeleving	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen recreatieve paden; • Maatregelen landschapsbeleving.

M9 herstel geomorfologie/rivierdynamiek

In hoofdlijnen betekent deze maatregel dat vrijwel in het gehele traject de aanwezige Gobi matten worden verwijderd (waar dat vanwege de eigendom en wegen/paden mogelijk is) en dat het zomerbedprofiel in het traject vanaf de LAGA-brug tot voorbij de Zoekerbrug volledig wordt aangepast, zowel in bodembreedte als ook deels in bodemhoogte. Ook worden meanders aangelegd.

Doel van het verleggen en verlengen van de huidige zomerbedding is drieledig: ten eerste de realisatie van een meer gevarieerd en bochtig profiel ten behoeve van herstel rivierdynamiek met bijbehorende hydromorfologische processen, ten tweede het creëren van meer ruimte voor deze hydromorfologische processen aan weerszijden van de zomerbedding en ten slotte vindt het herstel passend in het landschappelijke beeld van de Dinkel plaats.

M13: onderzoek herstel hydrologie en beheer voor Vochtige alluviale bossen H91E0C

De bestaande en nieuw aan te planten alluviale bossen zijn of worden ingebed in een naturomgeving, met behoud van gradiënten. Knelpunten voor behoud en ontwikkeling worden opgeheven: er vindt hermeandering plaats, de rivierdynamiek wordt vergroot en de oppervlakte alluviale bossen vergroot. Het meest zuidelijke alluviale bos in deelgebied 'Duitse grens-Zoekerbrug' krijgt aan de oostzijde van het bosje ruimte om zich naar het oosten uit te kunnen breiden. Dit is mogelijk vanwege het dempen van een deel van het gekanaliseerde deel van de Dinkel. Deze demping wordt zo uitgevoerd dat de nieuwe hoogteligging en bodemgesteldheid overeenkomt met de standplaatseisen van habitatype Vochtige alluviale bossen.

Het inrichtingsplan voorziet in het aanbrengen van struweelbeplanting en het ontwikkelen van mantel- en zoomvegetaties tussen het te realiseren fietspad en de aanwezige bosrand met Losser. De beplantingsrand met Glane zal samen met de bewoners worden vormgegeven. Deze struweelranden liggen buiten het bereik van de overstromingen.

M17: Ontwikkelen stroomdalgraslanden

Het gaat zowel om het ontwikkelen van nieuw areaal, door omvorming van landbouwgrond, en binnen bestaand natuurgebied. De aard en omvang van de maatregel zijn sterk afhankelijk van de locatie en de bodemgesteldheid.

M24: zaaïen ten behoeve van stroomdalgraslanden

Op de locaties waar grondwerkzaamheden plaatsvinden als gevolg van inrichting (graven nieuwe meanders met zandige oeverzones) en beheermaatregelen (maatregelen plaggen, zand opbrengen), en zandige locaties die kansrijk zijn voor de vestiging en ontwikkeling van stroomdalgraslanden, wordt hooi afkomstig van stroomdalgrasland (elders in het Dinkedal) uitgelegd op de kale ondergrond.

Maatregelen habitatoort rivierdonderpad, beekprik en bittervoorn

Rivierdonderpad en beekprik hebben een voorkeur voor zwak stromend water. Om gunstige omstandigheden te creëren voor deze soorten wordt daarom gekozen voor het aanbrengen van stenig substraat ter plaatse van de zijbeken. Waar de Glanerbeek, de Elsbeek en de hoofdwatgang met beekvormige uitmonding uitmonden in de Dinkel wordt aan beide oevers grof stenig substraat aangebracht. Dit grof stenig substraat vervangt de thans aanwezige Gobi-matten (M9) en leidt tussen de stenen tot lagere stroomsnelheden en meer schuil- en rustmogelijkheden. Ook voor andere vissoorten en macrofauna is dit stenige milieu geschikt. Tevens wordt een deel van de huidige gekanaliseerde loop niet gedempt en blijft aan de benedenstroomse zijde aangetakt aan de Dinkel. Hierdoor ontstaan luwere zones langs de Dinkel waar onder meer de rivierdonderpad en bittervoorn schuil- en rustmogelijkheden krijgen.

KRW-maatregelen

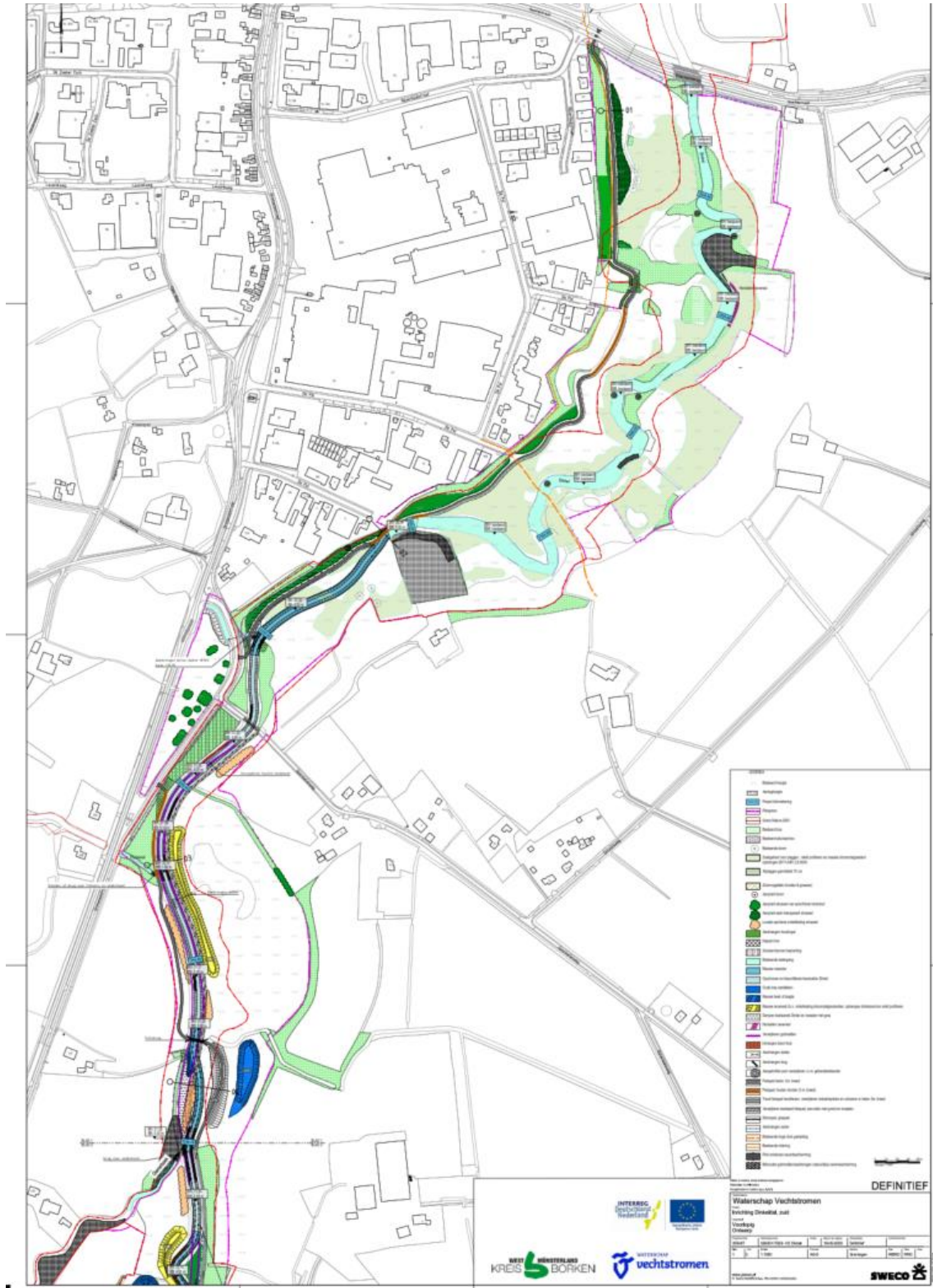
Langs het traject LAGA-brug (KM 0,0) tot aan Zoekerbrug (KM 2,1) wordt over een lengte van circa 750 m ruimte geboden voor spontane ontwikkeling van beplanting langs de oever. Op locaties waar aanvullend op de resterende Gobi matten bij aanvang al een oeververdediging is, wordt dood hout en/of natuurlijke beplanting gebruikt om de oever te verdedigen. Het aanbrengen van dood hout en/of oeverbeplanting in de oever gebeurt alleen op de plekken waar dat nodig is vanwege de eigendomsgrens en de aanwezigheid van erf, bebouwing, weg of fietspad. Aanvullend hierop wordt bij bruggen en mondingen van de zijbeken hergebruikt stenig materiaal (puinbrokken van verwijderde Gobi matten) toegepast om hier schade door erosie te voorkomen. Met het aanbrengen van deze materialen kan de oever dan niet eroderen. Omdat in andere oevergedeelten volop ruimte wordt geboden aan erosieprocessen, is de maatregel aanbrengen dood hout/oeverbeplanting niet strijdig met het doel om ook de morfodynamiek te verbeteren. Er wordt totaal circa 350 meter (5 oeverlocaties) aan oeververdediging uitgevoerd met dood hout.

Recreatieve paden - landschapsbeleving

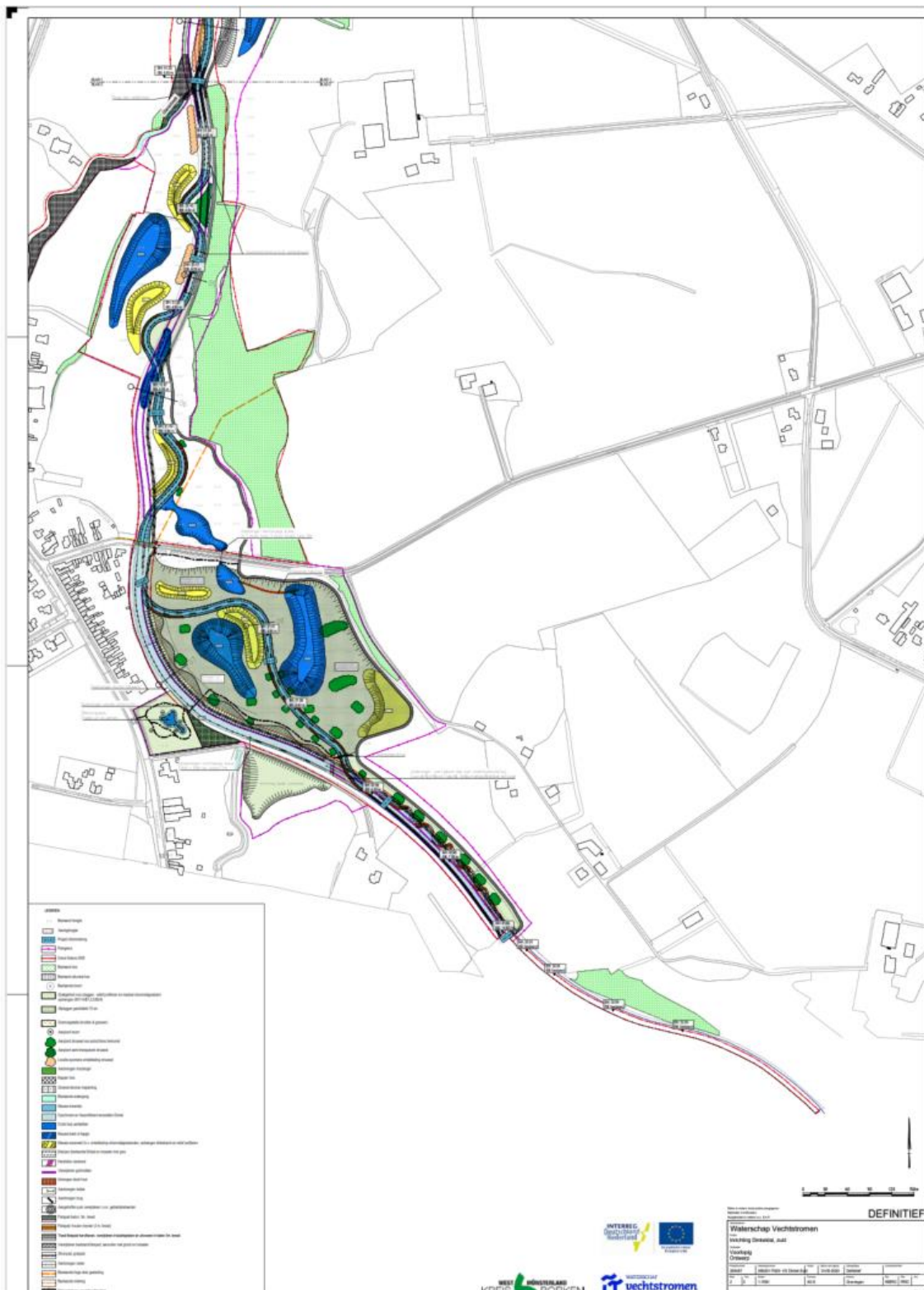
Het LAGA-pad wordt in het inrichtingsplan doorgetrokken tot aan de Hoofdstraat van Losser en wordt verlegd binnen het beekdal van de Dinkel. Het huidige fietspad dat is opgebouwd uit betonplaten wordt vervangen of verlegd als betonnen fietspad met een dikte van 18 cm. Waar het fietspad de Dinkel kruist wordt een fietsbrug gerealiseerd. Bij het ontwerp van de fietsbrug is rekening gehouden met de hydraulische randvoorwaarden (hoogte brugdek en doorstroombreedte). Het tracé van het fietspad is zodanig ontworpen dat zoveel mogelijk rust en ruimte voor natuurontwikkeling ontstaat en de verkeersveiligheid gewaarborgd is. Langs het fietspad wordt aan de Dinkelzijde een raster aangebracht om de toegankelijkheid van het natuurgebied te beperken.

Als gevolg van het nieuwe tracé van het fietspad moet het oude tracé, voor zover dat niet binnen de grenzen van het inrichtingsplan ligt, worden 'wegbestemd'. De plangrens is daarom op één locatie ruimer dan de grenzen van het inrichtingsplan. Hier wordt deels de bestemming Natuur toegevoegd (1.974 m²) en de bestemming Verkeer – fietspad veranderd in de aangrenzende bestemming Agrarisch – 2 (maximaal 780 m², dat in de huidige situatie al agrarisch wordt gebruikt).

In de volgende afbeeldingen is het voorlopige ontwerp van de maatregelen te zien. Deze kaarten zijn ook apart als bijlage bij deze toelichting gevoegd.

Figuur 4 Voorlopig ontwerp noordelijk deel (bron: inrichtingsplan)

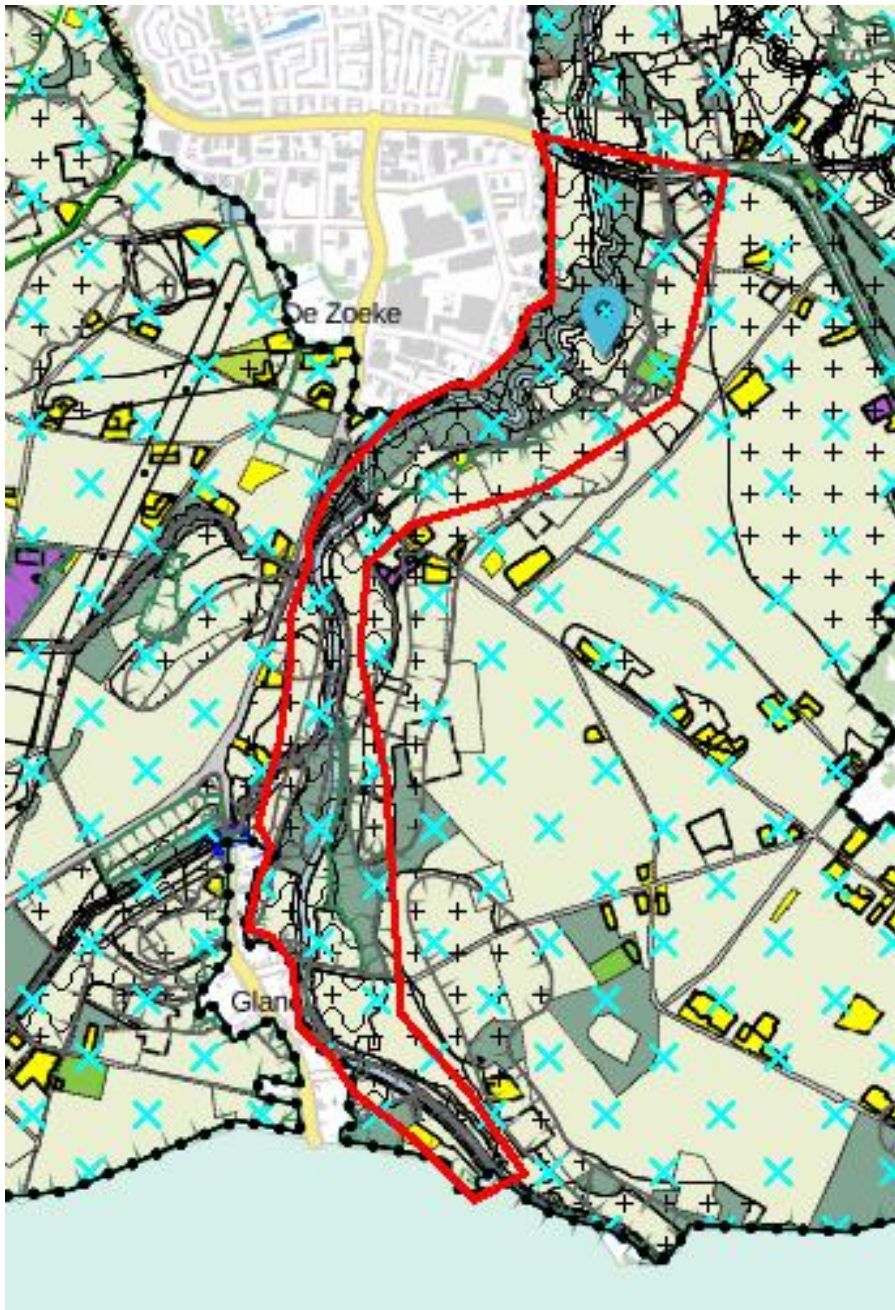

Figuur 5 Voorlopig ontwerp, zuidelijk deel (bron: inrichtingsplan)

In totaal wordt er 42.000 m³ vergraven in het plangebied, over een oppervlakte van minder dan 12,5 ha. De functiewijziging van gronden, van agrarisch of andere bestemming naar Natuur, en

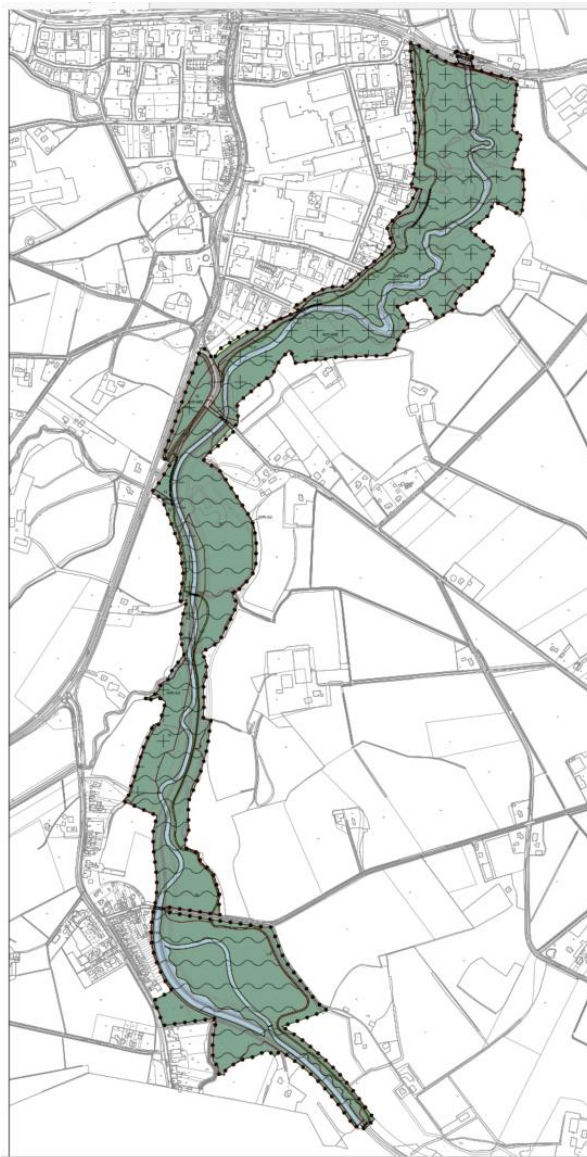
voor een heel klein deel van Natuur/Verkeer-fietspad naar Agrarisch, omvat een oppervlakte van minder dan 125 ha (plangebied is max. 100 ha groot).

In onderstaande figuur is het plangebied te zien, geprojecteerd op het vigerende bestemmingsplan Buitengebied (met wijzigingen/herzieningen) van de gemeente Losser.

Figuur 6 uitsnede verbeelding vigerend bestemmingsplan

In onderstaande afbeelding is het plangebied van het Provinciaal Inpassingsplan Dinkel, zuid te zien.

LEGENDA

Plangebied

Enkelbestemmingen

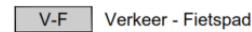
A-2 Agrarisch - 2

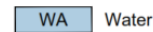
N Natuur

V Verkeer

V-F Verkeer - Fietspad

WA Water

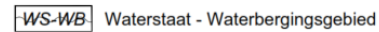
Dubbelbestemmingen

L-W Leiding - Water

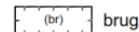

WR-A2 Waarde - Archeologie 2

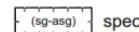

WS-WB Waterstaat - Waterbergingsgebied

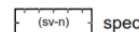
Functieaanduidingen

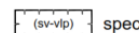
(br) brug

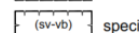
(sg-asg) specifieke vorm van groen - afschermend groen

(sv-n) specifieke vorm van verkeer - natuur

(sv-vlp) specifieke vorm van verkeer - vlonderpad

(sv-vb) specifieke vorm van verkeer - voetgangersburg

Verklaring

BGT-/BRK ondergrond

Figuur 7 verbeelding Provinciaal inpassingsplan
Dinkel, Zuid

Een groot deel van de gronden met de bestemming Agrarisch krijgen in het nieuwe PIP de bestemming Natuur en verandert dus van functie.

4 Kenmerken van de mogelijke effecten

In dit hoofdstuk worden de (mogelijke) effecten van de maatregelen beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de effecten op natuur, bodem en water, archeologie, landschap en cultuurhistorie (ruimtelijke kwaliteit), hinder tijdens uitvoering, uitvoeringsaspecten en klimaat en duurzaamheid. Effecten worden bepaald ten opzichte van de huidige situatie, zonder uitvoering van maatregelen, en worden afhankelijk van de effecten kwantitatief of kwalitatief gedaan. De kwalitatieve beoordeling is gedaan op basis van expert beoordeling en beschikbare onderzoeken/QuickScans voor de aspecten ecologie, water en bodem. Kwantitatieve beoordelingen hebben een rapport met referentie als onderbouwing. Er wordt, waar nodig, onderscheid gemaakt tussen tijdelijke effecten en onomkeerbare effecten.

4.1 Natuur

Voor het projectgebied zijn in het aanwijzingsbesluit en het beheerplan van het Natura 2000-gebied Dinkelland de volgende kernopgaven geformuleerd:

- 5.02: Herstel Beeklopen. Herstel beeklopen met natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, op landschapsschaal, onder andere ten behoeve van de rivieronderpad;
- 5.07/ H91EOC: Vochtige alluviale bossen. Herstel kwaliteit (beekbegeleidende bossen).
- H6120: Stroomdalgraslanden: de opgave is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit van de stroomdalgraslanden.
- H1163: Rivieronderpad; de opgave is behoud van areaal en behoud van de kwaliteit van het leefgebied. Volgens het beheerplan N2000 (blz.109) heeft deze soort profijt van de hydrologische herstelmaatregelen uit de PAS-gebiedsanalyse. (Bron: Provincie Overijssel 2016. Natura 2000 beheerplan).
- H1096: Beekprik, de opgave is uitbreiding van omvang en verbetering van kwaliteit leefgebied.
- H1134: Bittervoorn; de opgave is behoud van areaal en behoud van de kwaliteit van het leefgebied.

Ten behoeve van de opgave voor dit Natura 2000-gebied is een "Quick scan natuurtoets Dinkel" (Dinkeltraject Duitse grens-Beuningerbrug) opgesteld. Het rapport is bijgevoegd in bijlage 3. In het rapport zijn de geplande maatregelen getoetst aan de instandhoudingsdoelen voor Dinkeldal. In de natuurtoets is de gehele lengte van de Dinkel, voor zover liggend in Natura 2000-gebied, onderzocht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen een noordelijk en zuidelijk deel van het Dinkeldal. Het PIP heeft alleen betrekking op het zuidelijk deel (tussen Ellermansbrug en Duitse grens). Daarom wordt in dit onderdeel alleen ingegaan op de conclusies ten aanzien van het zuidelijk deel.

4.1.1 Soortenbescherming

Het doel van het inrichtingsplan is het realiseren van Natura 2000-opgaven. Het plan heeft een positief effect op de oppervlakte en kwaliteit van habitatype stroomdalgraslanden (H6120*) en Vochtige alluviale bossen (H91EOC*) en op het leefgebied van habitatype rivieronderpad (H1163), beekprik (H1096) en bittervoorn (H1134).

Het plan heeft geen negatieve invloed op beschermde planten (deze zijn niet in het plangebied aangetroffen) zoogdieren, broedvogels, amfibieën, vissen, reptielen en ongewervelden.

In het gebied tussen de bruggen zijn groeiplaatsen van onder meer bosgeelster en vogelmelk aangetroffen. Deze gebiedskarakteristieke planten zijn niet beschermd op basis van de Wet natuurbescherming maar vallen wel onder de zorgplicht en moeten daarom worden ontzien. In het uitvoeringsplan wordt een Ecologisch werkprotocol opgenomen, dat als harde eis in de aanbesteding van de uitvoering zal worden gehanteerd en in de planregels van het PIP is opgenomen. Hierdoor wordt geborgd dat planten waarvoor een zorgplicht geldt ook daadwerkelijk met zorg worden behandeld.

Er wordt gewerkt buiten de gevoelige periode van zoogdieren (waaronder de otter), broedvogels, amfibieën en ongewervelden. Het leefgebied van amfibieën, in het bijzonder de afgekoppelde oude waterhoudende meanders in deelgebied 'Tussen de Bruggen', worden ontzien. Er wordt gewerkt buiten de gevoelige perioden.

4.1.2 Gebiedsbescherming

Habitatype H6120* Stroomdalgrasland

Het habitatype stroomdalgraslanden (H6120) is binnen de grens van het plangebied niet aangetroffen. De uitgewerkte maatregelen in het inrichtingsplan leveren een belangrijke bijdrage aan de vestiging en ontwikkeling van dit habitatype, zowel op de korte termijn (1-10 jaar) als de lange termijn (> 10 jaar). Het inrichtingsplan draagt bij aan het realiseren van het instandhoudingsdoel 'uitbreiding oppervlakte stroomdalgrasland': na uitvoering van de maatregelen ontstaat een gebied van circa 11 ha, waarin de omstandigheden gunstig zijn voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland. Door het nemen van maatregelen, aanpassing van het beheer en gelet op de oppervlakte/aard van de locaties (gradiëntrijk), kan naar verwachting circa 4 ha van deze oppervlakte daadwerkelijk tot stroomdalgrasland worden ontwikkeld. Deze oppervlakte zal ingebed liggen in andere droge, vochtig en natte graslandvegetaties, waaronder kruiden- en faunarijk grasland. Deze combinatie van graslandtypen bepaald in sterke mate de waarde voor het stroomdalgrasland en de betekenis voor flora en fauna.

Habitatype H910EC* Vochtige alluviale bossen

Het inrichtingsplan leidt in de eerste beheerplanperiode tot:

- kwaliteitsverbetering door (beheer)ingrepen zoals aanplant van inheemse bomen/bossoorten en vergroting van het areaal alluviale bossen, en;
- vergroting van de dynamiek door verwijderen van puin/Gobi matten (eerst pilot, daarna gefaseerde uitbreiding van de lengte), hermeandering van gekanaliseerde gedeelten en door aantakken van relicten van de gekanaliseerde zomerbedding.

Het inrichtingsplan voorziet in het behouden en herstel van de hydromorfologie in deelgebied 'Tussen de Bruggen' en in herstel van de hydromorfologie in deelgebied 'Duitse grens-Zoekerbrug'. Deze alluviale bossen zullen periodiek blijven overstromen en er vindt sedimentatie van zand en ander bodemmateriaal plaats. De alluviale bossen liggen direct langs de Dinkel waarin de waterstand het merendeel van het jaar circa 2 m onder maaiveld ligt waardoor de grondwaterinvloed van de Dinkel op de standplaats beperkt is. Het inrichtingsplan voorziet in de eerste beheerplanperiode in het verbeteren van de kwaliteit van de Vochtige alluviale bossen door (beheer)ingrepen zoals aanplant van inheemse bomen/bossoorten en vergroting van het areaal alluviale bossen en vergroting van de dynamiek door verwijderen van

puin/Gobi matten (eerst pilot, daarna gefaseerde uitbreiding van de lengte). In de tweede beheerplanperiode worden de leemten in kennis onderzocht.

Habitatsoort H1163 Rivierdonderpad, H1096 Beekprik en H1134 Bittervoorn

Rivierdonderpad en beekprik hebben een voorkeur voor zwak stromend water. Om gunstige omstandigheden te creëren voor deze soorten wordt daarom gekozen voor het aanbrengen van stenig substraat ter plaatse van de zijbeken. Waar de Glanerbeek, de Elsbeek en de hoofdwatgang met beekvormige uitmonding uitmonden in de Dinkel wordt aan beide oevers grof stenig substraat aangebracht. Dit grof stenig substraat vervangt de nu aanwezige Gobi-matten (M9) en leidt tussen de stenen tot lagere stroomsnelheden en meer schuil- en rustmogelijkheden. Ook voor andere vissoorten en macrofauna is dit stenige milieu geschikt. Tevens wordt een deel van de huidige gekanaliseerde loop niet gedempt en blijft aan de benedenstroomse zijde aangetakt aan de Dinkel. Hierdoor ontstaan luwere zones langs de Dinkel waar onder meer de rivierdonderpad en bittervoorn schuil- en rustmogelijkheden krijgen. Dit draagt bij aan de instandhoudingsdoelstellingen voor deze soorten.

Stikstofdepositie

De maatregelen die in het PIP mogelijk worden gemaakt, houden grotendeels verband met of zijn nodig voor het beheer van het Natura 2000-gebied. Hiervoor is geen passende beoordeling nodig.

Een uitzondering hierop vormt de doortrekking van het LAGA-pad in het noordelijk deel van het plangebied. Daarom is voor dit deel in het kader van een voortoets op grond van de Wet natuurbescherming beoordeeld of significante effecten als gevolg van stikstofdepositie, en dus een passende beoordeling, kunnen worden uitgesloten.

De effecten die het fietspad veroorzaakt liggen in de aanlegfase. In de gebruiksfase zijn er, gezien het beoogde gebruik, geen relevant effecten te verwachten. Er is een berekening uitgevoerd met AERIUS-calculator. Hieruit blijkt dat de aanleg zorgt voor een beperkte en maximale toename van de stikstofdepositie van 0,16 mol/ha/jaar.

Om deze toename te 'salderen' (conform de provinciale beleidsregels in- en extern salderen Provincie Overijssel) zijn enkele landbouwgronden uit gebruik genomen. Het vervallen van landbouwkundig gebruik, waaronder bemesting, zorgt er voor dat er per saldo geen toename van stikstofdepositie optreedt als gevolg van het Provinciaal Inpassingsplan Dinkeldal, Zuid. Significante effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten. Een passende beoordeling is niet aan de orde, evenmin als een milieueffectrapportage voor plannen, als bedoeld in artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

4.1.3 Conclusie

De maatregelen, uitgewerkt in het inrichtingsplan, dragen in belangrijke mate bij aan het realiseren van de Natura 2000-opgaven ten aanzien van het herstel van de beekloop, de habitattypen Stroomdalgraslanden en Vochtige alluviale bossen en de habitatsoort rivierdonderpad. Bovendien draagt het bij aan het behoud van standplaatsen en leefgebied van gebiedskarakteristieke beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Ook draagt het bij aan de bescherming van soorten van de Rode lijst, waarvoor de zorgplicht geldt. Het plan draagt bij aan het realiseren van de beleidsdoelen in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN).

Er wordt een ecologisch werkprotocol gemaakt waarin voor alle beschermde en/of rode lijst soorten en voor beschermde gebieden is aangegeven wat de juiste manier en beste periode van werken is om negatieve effecten te voorkomen. Dit werkprotocol wordt als verplichting in het contract met de aannemer opgenomen en is onderdeel van de planregels van het Provinciaal Inpassingsplan.

Omdat er geen toename van stikstofdepositie optreedt, als gevolg van de aanleg van het fietspad zijn significante effecten als gevolg van stikstofdepositie op voorhand uitgesloten.

4.2 Bodem en water

4.2.1 Bodem

Bij de voorbereiding van het inrichtingsplan in een milieuhygiënisch vooronderzoek naar de bodemkwaliteit uitgevoerd (zie bijlage 4), waarbij onder meer historisch kaartmateriaal, de bodematlas van de provincie Overijssel en bodemdossiers van de gemeente Losser zijn geraadpleegd.

Het vooronderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd over mogelijke (ernstige) bodemverontreiniging, waardoor risico's voor het toekomstige gebruik aanwezig kunnen zijn. Voorafgaand aan een eventuele herinrichting moet daarom bodemonderzoek uitgevoerd worden.

Het bodemonderzoek zal inzicht geven in vrijkomende grondsoorten en of deze geschikt zijn voor hergebruik. Het bodemonderzoek zal moeten worden gecombineerd met een terreininspectie in verband met het mogelijk voorkomen van asbest.

Voor het waterbodemonderzoek wordt uitgegaan van verkennend onderzoek conform de NEN 5720. als tijdens het onderzoek blijkt dat puin aanwezig is in de waterbodem dient het onderzoek te worden uitgebreid met asbestonderzoek conform de NTA 5727.

Conclusie:

Het voorliggende PIP en de daarin opgenomen maatregelen zorgen niet voor nadelige effecten op het gebied van bodem. Wel is voor de uitvoering van de herinrichtingsmaatregelen nog nader onderzoek naar de bodemkwaliteit en evt. asbest noodzakelijk.

4.2.2 Water

De gestelde KRW-doelen 'Realisatie natuurlijke inrichting met inundatieruimte en hermeandering' en 'realisatie natuurlijke oevervorming en vestigen van spontane oeverbegroeiing' worden bereikt door hermeandering en het aanbrengen van dood hout en oeverbeplanting. De huidige en toekomstige waterstand voor een maatgevende afvoersituatie van 20 dagen per jaar voldoet aan de opgave vanuit de bestuursverklaring. De waterbergende functie in het plangebied blijft behouden.

De watertoets moet er voor zorgen dat de waterbelangen op een juiste manier worden meegenomen in de besluitvorming. Hierbij is het vooral van belang hoe wordt omgegaan met een eventuele toename van het verharde oppervlak en of bestaande waterbelangen (oppervlaktewater, grondwater) niet worden geschaad. De maatregelen in het Inrichtingsplan, die worden vertaald in het PIP, zorgen niet voor een relevante toename van verhard oppervlak. De maatregelen zorgen juist voor een verbetering van de hydrologische omstandigheden van de Dinkel en de omliggende gronden. In paragraaf 4.7 en 4.8 wordt verder ingegaan op de effecten van vernatting op het grondgebruik en het optreden van hinder door insecten.

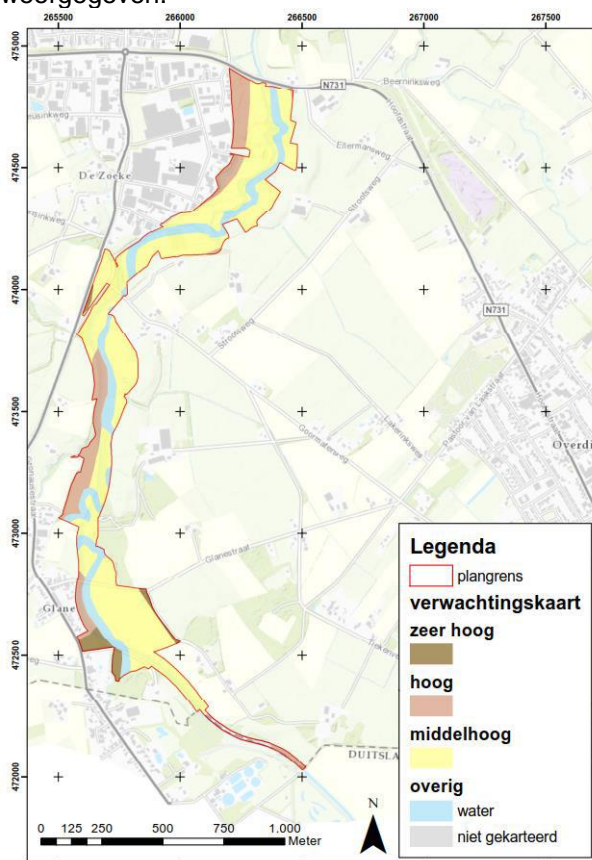
Conclusie:

Het voorliggende PIP en de daarin opgenomen maatregelen zorgen niet voor nadelige effecten op het gebied van water. Het inrichtingsplan stelt vele maatregelen voor om het watersysteem beter te laten functioneren.

4.3 Archeologie, landschap en cultuurhistorie (ruimtelijke kwaliteit)

4.3.1 Archeologie

In onderstaande afbeelding is de archeologische verwachting voor het plangebied weergegeven.

Figuur 8 Archeologische gebieden en verwachtingen Dinkeldal zuid (bron: bureauonderzoek archeologie Sweco)

Bij de voorbereiding van het Inrichtingsplan zijn een "Quickscan archeologie Dinkeltraject Duitse grens-Beuningbrug" en een "Archeologisch bureauonderzoek plangebied herinrichting Dinkeldal, gemeente Losser" uitgevoerd. Deze rapporten zijn toegevoegd in bijlage 5. Voor het deelgebied tussen de Duitse grens en Zoekerbrug geldt dat het grootste gedeelte, met uitzondering van de essen, een middelhoge archeologische verwachting heeft, zie figuur 4. Ook het gebied Tussen de bruggen heeft een middelhoge archeologische verwachting. Belangrijk aandachtspunt is de archeologische waarneming van vuurstenen aan de rand van het bedrijventerrein De Pol.

Het is niet mogelijk om alle (zeer)hoge en middelhoge archeologische verwachtingszones door planinpassing te behouden omdat het gehele gebied van Dinkel-Zuid minimaal een middelhoge verwachtingszone heeft en er bodemingrepen plaats zullen vinden waarbij (door de diepte van de ingreep) de kans bestaat dat er verstoring van archeologische waarden kan plaatsvinden. Op basis van het voorlopig ontwerp kan een onderzoeksstrategie voor vervolgonderzoek worden geadviseerd.

Conclusie

Op basis van het Voorlopig Ontwerp (zie figuur 4 en 5) wordt een onderzoeksstrategie voor vervolgonderzoek bepaald en uitgevoerd. Op het moment van het schrijven van deze aanmeldnotitie zijn er nog geen resultaten bekend. Desondanks kan de conclusie worden getrokken dat het onderwerp archeologie niet leidt tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Als uit nader onderzoek blijkt dat er archeologische resten aanwezig zijn, worden deze of opgegraven of in situ bewaard.

4.3.2 Cultuurhistorie en landschap

De cultuurhistorische waarden in en rond het plangebied bestaan uit de essen. Het beekdal zelf is gekarakteriseerd als oud hoevenlandschap. Rijksmonumenten zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart staan geen objecten aangegeven die een cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen.

Het Natura 2000 deelgebied "Dinkelland, deelgebied Dinkeldal, zuid" omvat in feite alleen de Dinkel zelf en een in breedte variërende smalle oeverzone aan weerszijden van deze waterloop. Voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit ligt in dit gebied een grote opgave in de bovenloop van de Dinkel, daar waar het gekanaliseerde deel weer natuurlijk zal worden gemaakt. Het gaat om de gekanaliseerde Glanerbeek en de gekanaliseerde Dinkel ter hoogte van Losser. Hier is de Dinkel en haar nieuwe loop, profiel en invulling van de oeverlanden vormgegeven met respect voor de bestaande gebiedskenmerken, cultuurhistorische elementen en patronen en de beleving door recreanten en bewoners.

Het beleefbaar maken van de Dinkel, onder meer door een herprofilering van het bestaande fietspad, vormt een belangrijke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit.

4.4 Hinder tijdens uitvoering (geluid, stikstof en verkeer)

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is er een tijdelijke toename van de geluidsemisatie te verwachten door het gebruik van machines, voor de vergravingen in het gebied. In de gebruiksfase is dit weer zoals voor de uitvoering.

De maatregelen hebben, onder andere, tot doel om de stikstofbelasting in Natura 2000-gebied terug te dringen en hebben daarmee, in de eindsituatie, een positief effect op stikstofdepositie. Een tijdelijke verhoging van stikstofdepositie door het gebruik van gemotoriseerd materieel voor de plag- en graafwerkzaamheden is, ook vanwege de relatief kleine oppervlakte van de ontgravingen, verwaarloosbaar. Het gaat om een kortdurend effect dat, gezien de autonoom dalende trend van stikstofdepositie, als neutraal wordt beschouwd.

De wijziging en gedeeltelijke uitbreiding van het fietspad is geen natuurherstelmaatregel. De eventuele stikstofdepositie voor de aanlegwerkzaamheden hiervan moet daarom wel worden beoordeeld. Ook hiervoor geldt dat in de eindsituatie (gebruiksfase) in ieder geval geen stikstofdepositie meer optreedt.

In de aanlegfase treedt ook geen toename van stikstofdepositie op, omdat de tijdelijke beperkte toename wordt weggenomen door het beëindigen van het landbouwkundig gebruik van een aantal percelen in het plangebied. In het kader van een voortoets is daarom al geconcludeerd dat significante effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen worden uitgesloten.

Er worden in dit gebied geen gevaarlijke stoffen vervoerd en vrijkomende grond wordt, waar mogelijk binnen het plangebied gebruikt.

In het kader van de aanvraag om ontgrondingsvergunning en de project-m.e.r.-beoordeling wordt nader ingegaan op de omvang van de grondstromen en de transportbewegingen.

Conclusie:

Op het gebied van geluid ontstaan geen blijvende nadelige milieugevolgen. Een eventuele tijdelijke toename van stikstofdepositie is mogelijk, maar voor zo ver dit een gevolg is van maatregelen ter uitvoering van het beheerplan en de gebiedsanalyse is een passende beoordeling niet aan de orde.

Als gevolg van de werkzaamheden aan de uitbreiding van het noordelijke deel van het fietspad en de andere genoemde activiteiten (kunstwerk, recreatieve bouwwerken, enz.) ontstaat geen toename van stikstofdepositie. Significante effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen worden uitgesloten.

Ten slotte wordt er niet of nauwelijks verkeershinder voorzien als gevolg van de uitvoering van maatregelen.

4.5 Uitvoeringsaspecten niet-gesprongen-explosieven en kabels en leidingen

Om te kunnen beoordelen of de graafwerkzaamheden voortvloeiend uit het inrichtingsplan veilig kunnen worden uitgevoerd, is een 'quickscan conventionele explosieven' gedaan (bijlage 6). Uit de QuickScan blijkt dat er een redelijke kans bestaat dat conventionele explosieven (CE) in de (water)bodem zullen worden aangetroffen. Er zijn verschillende oorlogshandelingen geweest in en nabij het projectgebied. Met het oog hierop en de onderlinge spreiding van de indicaties, is

het advies een vooronderzoek uit te voeren voor het volledige projectgebied, dus langs de gehele Dinkel.

In het plangebied zijn verschillende kabels en leidingen aanwezig. Er bevinden zich geen grote of gevaarlijke leidingen (zoals hogedruk gasleidingen) in dit deelgebied. Omdat niet diep gegraven wordt, is er daarom naar verwachting geen conflict met kabels en leidingen. Voor uitvoering van de graafwerkzaamheden wordt een KLIC-melding gedaan.

Conclusie:

Er zijn mogelijk niet gesprongen explosieven aanwezig in het plangebied. Voorafgaand aan de uitvoering wordt hiernaar nader onderzoek gedaan.

De eventuele aanwezigheid van kabels en leidingen vormen geen belemmering voor de uitvoering van de maatregelen.

4.6 Klimaat en duurzaamheid

Door klimaatverandering verwachten klimaat specialisten een extremer weerbeeld met extreem natte en droge periodes. Geplande maatregelen zijn het aanpassen van de loop van de Dinkel en het realiseren van waterbergings- en overloopgebieden, zodat de eventuele wateroverlast tot een bepaald niveau wordt teruggedrongen.

Grondwateronttrekkingen voor drinkwaterwinning en industrie komt in en in de directe nabijheid van het gebied niet voor. Extra verdroging door menselijk gebruik is niet aan de orde. De realisatie van de maatregelen, het monitoren van die maatregelen en het eventueel bijsturen, leiden tot een duurzaam systeem. Bij het ontwerpen van dat systeem is, in relatie tot de hydrologische aspecten, rekening gehouden met de verwachte klimaatwijzigingen; naar verwachting zal er vaker in korte perioden hevige neerslag optreden. Bij de dimensionering van waterloopprofielen en retentiegebieden is daarmee rekening gehouden. De realisatie van de maatregelen draagt daarmee in belangrijke mate bij aan het verbeteren van de klimaatbestendigheid van het gebied.

Conclusie:

De maatregelen dienen onder meer het belang van klimaat en duurzaamheid. Vanuit dit aspect treden geen nadelige milieugevolgen op, waarvoor een milieueffectrapportage zou moeten worden doorlopen.

4.7 Vernatting en agrarisch grondgebruik

Door de maatregelen worden de opgaven gerealiseerd en/of een goede uitgangspositie voor het realiseren van de opgaven bewerkstelligd. Waterhuishoudkundige normen en afspraken die zijn vastgelegd in de Bestuursverklaring Dinkeldal 2000 vormen toetsingskaders waaraan het inrichtingsplan is getoetst. Veranderingen aan de waterstanden als gevolg van de maatregelen treden op tussen de Zoekerbrug en Gronau. Uitkomst van deze toetsing is dat er een beperkte areaal landbouwgrond (circa 1.350 m²) extra overstroomt bij een 10 dagen per jaar afvoer ten opzichte van de huidige situatie (Bestuursverklaring Dinkeldal). Tijdens extremere afvoersituaties is buiten het natuurgebied op enkele plaatsen sprake van een toename van

overstroming van landbouwgronden en nabij bebouwing. In de nadere detaillering voor de uitvoering van het plan worden hiervoor mitigerende maatregelen uitgewerkt.

De gronden waarop de hydrologische herstelmaatregelen zijn geprojecteerd, zijn of worden in eigendom verworven, dan wel worden afspraken gemaakt met de eigenaar. De bestemming van deze gronden wordt veranderd in 'Natuur'. Landbouwkundig gebruik wordt beëindigd. De hydrologische maatregelen kunnen in beginsel zorgen voor vernatting van omliggende landbouwgronden. Ook hierover zijn afspraken gemaakt met de gebruikers/eigenaren.

Er wordt een monitoringsplan gemaakt, op grond waarvan de hydrologische effecten na de uitvoering van de maatregelen worden gemonitord.

4.8 Vernatting en insecten

Door de maatregelen zal er een bepaalde mate van vernatting optreden die zich vooral in de wintermaanden (met een neerslagoverschot) zal manifesteren. In deze periode zijn er echter geen stekende muggen en knutten actief. Tijdens de zomerperiode kunnen echter hevige piekbuien voor tijdelijke vernatting zorgen. Hierdoor kan er een leefgebied ontstaan voor onder andere muggen en knutten. Door een mogelijke (tijdelijke) toename van muggen en knutten kan er hinder ontstaan voor de omgeving en kan de kans op dierziekten die verspreid worden door muggen en knutten mogelijk toenemen.

Om in beeld te krijgen hoe reëel de risico's hiervan zijn, is de heer prof. Dr. Ir. P.F.M. Verdonschot van de WUR (Wageningen University & Research) geraadpleegd. De heer Verdonschot is deskundig op het gebied van o.a. aquatische ecologie, biodiversiteit, klimaatverandering en insectenplagen. Zijn bevindingen zijn beschreven in het rapport "34 Vragen en antwoorden over steekmuggen en knutten in relatie tot vernatting", Piet Verdonschot, WUR, 2018, die als bijlage aan de toelichting van het PIP is gekoppeld. Ook is de rapportage "Verkenning van de steekmuggen- en knuttenproblematiek bij klimaatverandering en vernatting", in opdracht van het ministerie van LNV door Alterra, Wageningen, 2008 als bijlage opgenomen. Uit de rapportage blijken de volgende belangrijkste conclusies:

1. De mogelijke overlast beperkt zich tot het zomerhalfjaar, aangezien de larven van muggen, knutten en dazen zich dan pas kunnen ontwikkelen bij een bepaalde temperatuur, echter;
2. Juist in de zomermaanden zal het water in tijdelijke plassen snel verdampen, vanwege de hogere omgevingstemperatuur. De periode van overlast van muggen en knutten wordt hierdoor beperkt;
3. Veeziekten kunnen niet in de muggeneitjes overleven, dus veeziekten kunnen alleen door muggen en knutten worden overgedragen als er al besmette dieren in de directe omgeving aanwezig zijn (invloed van veetransporten). Hier ligt dus ook een verantwoordelijkheid van de veehouder(s);
4. Vee kan ingeënt worden tegen het Blauwtongvirus. Hier ligt ook een verantwoordelijkheid voor de veehouder;
5. Overlast van muggen en knutten kan in belangrijke mate voorkomen worden door het gebied tussen inundatie- en waterretentiegebied en de plek waar vee gehouden wordt en waar wordt gewoond, vrij te houden van opgaande begroeiing hoger dan 50 cm. Dit omdat

muggen en knutten zich graag verplaatsen via schaduwrijke, vochtige en windluwe corridors.

Op basis van het bovenstaande en de maatregelen wordt niet verwacht dat door de maatregelen extra overlast door muggen en knutten ontstaat. Een wijziging in de leefomstandigheden voor muggen en knutten treedt mogelijk en alleen op in de directe nabijheid van kleinschalige retentievoorzieningen, tenzij er corridors met hoog opgaande begroeiing aanwezig zijn, waarlangs de muggen en knutten zich kunnen verplaatsen. De retentiebekkens (voor zover ze voorkomen) lopen in de zomermaanden alleen kortdurend vol na een regenbui en lopen ook snel weer leeg (in combinatie met verdamping in de zomer). Deze periode van water in het retentiebekken en de kleinschalige retentievoorzieningen in de zomer zijn naar verwachting te kort voor de ontwikkeling van forse aantallen muggen en knutten die leiden tot overlast. In de winterperiode is de temperatuur te laag voor muggen en knutten.

4.9 Grensoverschrijdende effecten

Het plangebied van het PIP Dinkeldal, zuid, grenst aan de zuidkant aan Duitsland. Bij een afstand van minder dan 5 km moet Duitsland geïnformeerd worden, bij een afstand groter dan 5 km moet Duitsland alleen geïnformeerd worden als effecten te verwachten zijn. Het Waterschap is in overleg met het bevoegd gezag in Duitsland.

Op 1 februari 1982 is tussen het toenmalige waterschap Regge en Dinkel en het Wasser- und Bodenverband Unteres Dinkelgebiet een overeenkomst afgesloten (koninklijk besluit nummer 2) waarin beheer- en onderhoudsafspraken zijn vastgelegd voor het traject Duitse grens (GP854) – Zoekerbrug van circa 3 kilometer. In een bij de overeenkomst behorend grondplan zijn de voor het onderhoud maatgevende toestand (profiel en hoogwaterlijn bij Q=52 m³/s) vastgelegd (zie onderstaande tabel).

Tabel Afspraken grenstractaat

Grenstractaat 1981, nr 257.				
Gegevens:	grenspaal 854	grenspaal 853	bodemval	Zoekerbrug
waterstand bij Q = 52m ³ /s	35.16 m+NAP	35.03 m+NAP	34.48 m+NAP	34.45 m+NAP
bodemhoogte	32.16 m+NAP	32.03 m+NAP	31.48 m+NAP	31.00 m+NAP
bodembreedte	10.65 m	10.65 m	10.65 m	8.65 m
taludhelling	1:2 tot 1: 2,5	1:2 tot 1: 2,5	1:2 tot 1: 2,5	variabel
bodemverhang	0,28 m/km	0,28 m/km	0,28 m/km	niet vermeld

Deze afspraken beperken de mogelijkheden voor herinrichting, aangezien het gewenste profiel veel smaller en begroeider is. Herziening van het tractaat moet de herinrichting meer ruimte geven. Het waterschap is daarom in overleg met het bevoegd gezag in Duitsland. De partijen zijn het er echter over eens dat de afspraken moeten worden aangepast, waardoor deze dus niet op voorhand een beperking vormen.

In Duitsland is sprake van een zeer beperkte toename (circa 15 m verschuiving overstromingsgrens) van overstromende landbouwgronden bij HQ100 langs de randen van het

Überschwemmungsgebiet. Er mag niet zonder meer een verandering van het risico op wateroverlast optreden tijdens deze afvoersituatie. Hierop wordt het inrichtingsplan getoetst met behulp van het 1D-sobekmodel. Ter controle wordt het ontwerp ook met het Duitse 2D-hoogwatermodel doorgerekend².

De resultaten hiervan zijn ondertussen met de betrokken Duitse instanties besproken (zie bijlage 7, gespreksverslag). Alle betrokkenen stemmen in met het plan/ontwerp en beschouwen de resteffecten als acceptabel. De provincie informeert de Duitse instanties over de formele ter inzage legging van het PIP.

In het inrichtingsplan is al voor een deel rekening gehouden met deze afspraken. Op basis van verkennende hydraulische berekeningen (Deltares, 2019) is geconcludeerd dat het toepassen van een natuurlijk evenwichtsprofiel tussen de grenspalen 854 en 853 niet mogelijk is zonder significante waterstandsverhogingen in Duitsland. Daarom is als ontwerputgangspunt het behoud van het vastgelegde cultuurtechnische profiel tussen de grenspalen 854 en 853 gehanteerd en worden hier geen maatregelen getroffen. Op grond hiervan kan op voorhand worden geconcludeerd dat de ontwikkeling niet voor belangrijke nadelige milieugevolgen in Duitsland zorgt.

Het ontwerp van het gedeelte tussen Zoekerbrug en de grens wordt bovendien met de Duitse waterbeheerder afgestemd. De nieuwe overeengekomen afmetingen dienen uiteindelijk door Gedeputeerde Staten van Overijssel en de regeringspresident te Münster te worden goedgekeurd. Dit volgt op de voorliggende planvormingsprocedures.

Met de herinrichting van het plangebied ten zuiden van de Weertsbrug wordt mede een bijdrage geleverd aan de KRW-opgaven net over de grens in Duitsland. De maatregelen in dit deelgebied zijn afgestemd met de betrokken Duitse instanties en overheden.

Er vindt stikstofdepositie plaats als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden. De omvang hiervan is beperkt en vormt, gezien de norm hiervoor in Duitsland (max. 6 mol/ha/jaar) geen belemmering.

² Vanwege mogelijk grensoverschrijdende effecten wordt niet alleen een 1D model gebruikt, maar ter aanvulling ook een 2D model zoals gebruikelijk is in Duitsland in dit gebied.

5 Cumulatie andere projecten

In het andere deelgebied van het Natura 2000-gebied “Dinkelland”, het gebied Punthuizen-Stroothuizen-Beuninger Achterveld zijn ook natuurherstelmaatregelen voorzien. Een provinciaal Inpassingsplan voor dit deelgebied is op 10 juli 2019 door Provinciale Staten van Overijssel vastgesteld. De maatregelen bestaan onder meer uit het herstellen van een voormalige slenk, het veranderen van het gebruik van percelen en andere hydrologische maatregelen (verondiepen sloten, enz.). De afstand ten opzichte van deelgebied Dinkeldal, Zuid is zodanig groot, dat de maatregelen in elk van deze deelgebieden elkaar niet beïnvloeden.

Glanerbeek

In de afgelopen periode is door het waterschap gewerkt aan een projectplan voor de herinrichting van de Glanerbeek. Omdat de Glanerbeek een zijbeek is van de Dinkel en zich in het projectgebied bevindt, kan er een interactie zijn tussen beide projecten. Ook voor de Elsbeek en Kloosterhuizenbeek is de afgelopen periode gewerkt aan een projectplan voor de herinrichting van de beek conform de KRW opgaven. Voor deze beken geldt ook dat er een mogelijke interactie is met het project Dinkeldal, zuid.

In het project Glanerbeek is onderscheidt gemaakt in twee deel trajecten: Van monding Dinkel tot Klooster en van Klooster tot de N35. Aan het projectplan van het meer bovenstrooms gelegen, tweede traject (Klooster – N35) wordt nog gewerkt. In het traject tussen de Glanergrensweg en de Gronausestraat wordt de beek plaatselijk verlegd en krijgt een meanderende loop. Tevens wordt het maaiveld aan beide zijden van de beek verlaagd. Er worden natuurvriendelijke oevers ingericht en de beekbegeleidende bomen en struiken worden versterkt. Na uitvoering van de werkzaamheden zal dit traject van de beek, 750 meter, voldoen aan de KRW richtlijnen. Met deze maatregelen worden de stromingscondities verbeterd, is er meer ruimte om water langs de beek tijdelijk op te slaan en kunnen planten en dieren zich beter ontwikkelen. Ook wordt de beek vispasseerbaar gemaakt.

Elsbeek

Het project Elsbeek richt zich overwegend op het natuurlijker inrichten van de stroken rondom de beek en waar mogelijk op het water vertraagd af te voeren of langer vast te houden. Plaatselijk worden maatregelen getroffen om de bodem beter vast te houden door het inbrengen van takkenbossen. Hierdoor wordt de bodem teruggebracht naar het leggerprofiel en voorkomen dat de bodem verder uitslijt. Op plekken waar dit mogelijk is krijgt de Elsbeek de ruimte voor dynamische processen, mits deze binnen de toebedeelde stroken plaatsvindt. Er treden geen hydrologische effecten op door deze inrichtingsmaatregelen.

In de Kloosterhuizenbeek worden direct ten noorden en zuiden van de Lossersstraat twee waterbergingen ingericht. Ter plaatse van de waterberging treedt in een T=25 situatie tijdelijke overstroming op. Deze maatregelen hebben geen effect op het traject van de Elsbeek bij de uitstroom van de Dinkel.

Conclusie

De maatregelen in het plangebied Dinkeldal Zuid zorgen niet voor cumulatie met andere relevante projecten in de omgeving.

6 Conclusie

De inrichtingsmaatregelen voor het plangebied zorgen, op zichzelf en in samenhang met projecten in de omgeving, niet voor belangrijke nadelige milieugevolgen. Het doorlopen van een milieueffectrapportage voor plannen (bij het Provinciaal Inpassingsplan) is niet noodzakelijk.

Overzicht bijlage(n)

Bijlage 1

Inrichtingsplan (losse bijlage)

Bijlage 2

Voorlopig ontwerp

Bijlage 3

Natuuronderzoek

Bijlage 4

Bodemonderzoek

Bijlage 5

Archeologie

Bijlage 6

Niet gesprongen explosieven

Bijlage 7

Gespreksverslag Duitsland

Bijlage 8

Onderzoek stikstofdepositie

Bijlage 1

Inrichtingsplan (losse bijlage)

Bijlage 2

Voorlopig ontwerp

Bijlage 3

Natuuronderzoek

Bijlage 4

Bodemonderzoek

Bijlage 5

Archeologie

Bijlage 6

Niet gesprongen explosieven

Bijlage 7

Gespreksverslag Duitsland

Bijlage 8

Onderzoek stikstofdepositie